

„Amen, amen, pravím vám: Kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale přelézá ohradu, je zloděj a lupič. Kdo však vchází dveřmi, je pastýř ovcí. Vrátný mu otvírá a ovce slyší jeho hlas. Volá své ovce jménem a vyvádí je. Když je má všechny venku, kráčí před nimi a ovce jdou za ním, protože znají jeho hlas. Za cizím však nepůjdou, ale utečou od něho, protože hlas cizích neznají.“ Toto přirovnání jim Ježíš řekl; oni však nepochopili, co tím chtěl říci.

Řekl jim tedy Ježíš znovu: „Amen, amen, pravím vám, já jsem dveře pro ovce. Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči. Ale ovce je neposlouchaly. Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn, bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu. Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a ničil. Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.

Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce. Ten, kdo není pastýř, kdo pracuje jen za mzdu a ovce nejsou jeho vlastní, opouští je a utíká, když vidí, že se blíží vlk. A vlk ovce trhá a rozhání. Tomu, kdo je najat za mzdu, na nich nezáleží.

Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř.“ (Janovo evangelium 10:1-16)

Žalm 23, Skutky apoštolské 2:42-47 a 1. dopis Petrův 2:19-25

Pastýř

Jestli mi něco chybí v dnešním světě, tak jsou to pastýři. Není to jen pánská záležitost, ale budu tu přemýšlet jako muž: Obecně se připomíná, že muž by měl pěstovat královské zacházení s mocí, rytířskou čest při používání síly, jemnost a pevnost milovníka a moudrost mudrce a mystika. Ale pastýř mi v tom výčtu mužských rolí chybí. Míním tím dobrý pastýř. Pasáků je hodně... Pastýř si neprivatizuje dobrý kolektiv. Má za své i ty prevíty, kteří vymýšlejí hlouposti. Pastýř hledá dobré věci pro všechny. Vykračuje na cestu a staví se do čela i pro ty, kteří jej štvou a podrážejí. Nedělá z paličatých lidí vlky, nechová hněv a zášť. Získává i ty, kteří s ním nesouhlasí, ba jsou proti němu. Udělá více, než se od něj čeká.

Není běžným zvykem, že by o stádo pečoval sám majitel. Na stránkách Staré smlouvy čteme, že Lot a Abram měli své pastýře. Ale pravděpodobně byli všichni bratři, příbuzní.¹ Ideální totiž bylo, když tato práce zůstala v rodině. Tak třeba Mojžíš pásal pro svého tchána Jitra,² Jákob pro svého tchána Lábanu a Ráchel pro svého otce, byla totiž pastýřkou.³ Je třeba připomenout, že rybáři Šimonovi Petrovi, který se vrátil k sítím, svěřil své stádo. Pán mu po svém vzkříšení třikrát svěřil svoje stádo: „*Pas mé beránky, pečuj o mé ovce...*“ (Janovo evangelium 21:15-17) Pán nedělá ze svých učedníků rytíře, krále ani mystiky. Dělá z nich rodinu a svěřuje jim roli milujících pastýřů.

Všimli jste si, že podle evangelia o pastýřích a ovcích Ježíš musel mluvit dvakrát? Poprvé mu posluchači nerozuměli. Necháпали, co tím myslí. Nebyli na to stavěni. Nebylo zvykem, aby se o lidech mluvilo jako o ovcích či beráncích. Snad je to uráželo, jako to zlobí dnešního člověka: Copak já jsem nějaká ovce...? Ježíše to neuráželo. On sám byl beránkem.

Podržíme se však přímo Ježíšovy řeči: Ježíš se představuje jako dobrý pastýř, je Synem svého Otce. Ta péče zůstává také v rodině. Je Synem člověka, pastýřem stvoření, jak říkal v nadpisu své knihy Jan Heller. Pěstuje osobní kontakty. Volá svoje svěřené a oni jej slyší a znají jeho hlas. Zároveň je dveřmi, protože se postaví do otvoru v ohradě z trní či kamení a ovečky počítá, má starost o jejich stav a dokonce se jich dotýká. A navíc, dává svůj život za své ovce. Riskuje a nese odpovědnost až do konce. Nevystavuje je zbytečnému nebezpečí.

¹ „Tu řekl Abram Lotovi: „Ať nejsou rozepře mezi mnou a tebou a mezi pastýři mými a tvými, vždyť jsme muži bratři.“ (Genesis 13:8)

² „Mojžíš pásal ovce svého tchána Jitra, midjánského kněze. Jednou vedl ovce až za step a přišel k Boží hoře, k Chorébu...“ (Exodus 3:1)

³ „Když ještě s nimi rozmlouval, přišla Ráchel s ovcemi svého otce; byla totiž pastýřka.“ (Genesis 29:9) a „Jákob Lábanovi odpověděl: „Sám přece víš, jak jsem ti sloužil a jak prospívalo tvé stádo, když jsem byl při něm.“ (Genesis 30:29) A David také pase ovce, jako nejmladší syn (1. kniha Samuelova 16:11).

A Ježíš si své pastýře nenajímá, ale svěřuje svým bratřím svou péči. Je to jeho práce, jeho dílo. Nikdy se neztratí, zůstává na dotek skrze svoje učedníky. Je v kontaktu se svým Otcem a tuhle známost zprostředkovává učedníkům a učedníci zase dalším. Jsou obstaráni a starají se o druhé.

Je smutné, když se Kristovi lidé stále dožadují péče druhých. Co mi přineseš, co pro mě uděláš? Ježíš je tu přeci pro ně! Popisují, jak jim tohle či ono udělalo dobře. A vyhledávají další potěšení, přímo jej nasávají, vymýšlejí si pověsti, popisují svoje pocity, vyžadují zájem okolí a dávají na odiv svou bolest - a tak nemají čas poskytovat péči druhým. Cítí se bezbranně, mají dojem, že nejsou dost vyškolení a tak hltají kurzy všeho druhu. Přitom mají dát jen to, co přijali.

Dnešní křesťanství uzavírá svoje ovčince. Svoje ohrady vylepšuje. Dost často dáváme najevo, že ten či onen není náš, ale je jiný - katolík, žid, pravoslavný, adventista, letniční... Dokonce nevěrec, pohan... Ježíš jako pastýř má ještě jiné ovce. Pečuje o cizí a dělá jedno stádo bez toho, že by ty ovce musel vlastnit... To je pro dnešní křesťanství ohromná výzva!

Jak získat dobrého pastýře? Pastýře si musíte vychovat. Pastýřství je sdílené umění. To řemeslo se dědí a předává. Druhá otázka: Jak se stát dobrým pastýřem? Přijmout otcovskou péči s účelem převzít řemeslo. Pastýř nevyroste na základě omezené smlouvy, ale musí se svým řemeslem srůst. Pastýřství nelze vyučovat na univerzitě a získat jej titulem.

Odcházet bychom měli s prosbou o odpuštění, že jsme se nechovali jako pastýři stvoření. A co jde, to bychom ještě měli vrátit a usilovně začít předávat své nejdůležitější řemeslo. Naše děti, ať dělají cokoli a kdekoli, mají získat základní kompetenci lidství. Být pastýři!

Pastýři nebes, Bože a otče, dopřej nám svou péči a požehnání!

Dobrý pastýři, Pane Ježíši Kriste, doved nás po cestě kříže až do věčnosti, tam domů.

Duchu svatý, dej nám společenství a nauč nás předat pastýřské umění těm, které máme kolem sebe. A tvá blízkost, láska a bezpečí, až zůstává s námi dnes i zítra a až do posledních dnů.

Amen